N°. 205. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 30 AUGUSTUS.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 96.) *WET van den 20sten Augustus 1859, tot het verleenen eener toelage voor werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen enz., aan de militaire officieren, bij de zeemagt gepensioneerd wordende.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het billijk is aan de militaire officieren, bij de zeemagt gepensioneerd wordende, eene toelage te verleenen ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De militaire officier bij de zeemagt, die in het jaar 1859 en vervolgens, overeenkomstig de bepalingen der wetten van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127) en 4 September 1853 (*Staatsblad* n°. 88), wordt op pensioen gesteld, geniet bovendien *vijf en twintig gulden* (f 25) *voor elk jaar* werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen.

Bij de berekening van den duur van dit werkelijk verblijf wordt een geheel jaar gesteld, indien het eindcijfer de helft of een grooter gedeelte van een jaar oplevert; voor een kleiner gedeelte wordt niets genoten.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Wiesbaden, den 20sten Augustus 1859.

WILLEM.

De Minister van Marine,
J. S. LOTSIJ.

Uitgegeven den *zes en twintigsten* Augustus 1859.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,

Brengt bij deze ter algemeene kennis, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie van wege den Koning is aangeschreven, om eene ordonnantie uit te vaardigen, houdende zakelijk:

dat van de havens vermeld in de ordonnantien van 31 Mei 1858 (*Indisch Staatsblad* n°. 65) en 23 Maart 1859 (*Indisch Staatsblad* n°. 13) na 31 December van dit jaar voor den algemeenen invoer slechts zijn opengesteld: op Java de havens van Cheribon, Pasoeroean en Tjilatjap; ter Westkust van Sumatra de havens van Natal en Priaman, en in de Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo de haven van Sampit, en dat aldaar, na dat tijdstip, ook de bij laatstgemelde ordonnantie ontzegde invoer van wollen en katoenen goederen vervaardigd bewesten de Kaap de Goede Hoop en aangevoerd van plaatsen buiten Nederlandsch Indie of van Nederlandsch-Indische vrijhavens is toegestaan:

dat ingetrokken wordt art. 2 van het besluit van den vice-president, waarnemend gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie van 23 December 1841, n°. 1 (*Indisch Staatsblad* n°. 46), en dat mitsdien in alle voor den algemeenen invoer opengestelde havens op Java en ter Westkust van Sumatra ook wollen en katoenen goederen met certificaat van Nederlandschen oorsprong, tegen het bij de tarieven bepaald verminderd regt, kunnen worden ingevoerd.

's Gravenhage, den 21sten Augustus 1859.

De Minister voornoemd,
ROCHUSSEN.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden:

dat, in verband met de openstelling van meerdere havens in Nederlandsch Indie voor den algemeenen handel, de navolgende wijziging in de thans bestaande regelen ten aanzien van de behandeling van certificaten van Nederlandschen oorsprong bij het Departement van Kolonien zal plaats hebben.

De certificaten van Nederlandschen oorsprong zullen slechts worden geviseerd voor de eerste haven in Nederlandsch Indie, naar welke het schip, waarin de goederen geladen zijn, bestemd is.

Bijaldien de goederen in zoodanige haven niet mogten worden gelost en ingevoerd, maar met hetzelfde schip naar eene andere haven worden bestemd, zal de betrokken ontvanger der inkomende en uitgaande regten in de eerste haven, het bij hem voorhanden duplicaat van het certificaat, in een behoorlijk verzegeld couvert, aan den gezagvoerder van het schip ter hand stellen, om door dezen met het origineel aan den ontvanger ter plaatse waar de lossing geschiedt, te worden ingeleverd.

Bij gedeeltelijke lossing in meerdere havens, zal in gelijker voege gehandeld worden.

Geenerhande wijziging wordt overigens gebragt in de bemoeijingen der gemeentebesturen, noch in die der belanghebbenden, ten aanzien van de opzending der certificaten van oorsprong aan het Departement van Kolonien.

's Gravenhage, den 24sten Augustus 1859.

De Minister voornoemd,
ROCHUSSEN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Van de beraadslagingen der Züricher conferentie verneemt men niets stelligs. » De jongste berigten uit Zürich (zegt een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Parijs van eergisteren) schijnen niet zoo gunstig als de vroeger ontvangene; en men zegt thans algemeen, dat de zaken er niet zoo snel vorderen als eenige dagen geleden berigt werd. Van Oostenrijks en Sardinie's zijde hoort men wederkeerige klagten en verwijten."

Daarentegen deelt de Londensche *Morning Post* van eergisteren een schrijven van haren Parijschen correspondent mede, waarin het volgende voorkomt: » Heden is te Parijs een koerier uit Zürich aangekomen met depêches van den Franschen gelastigde, den heer de Bourqueney; men verneemt dat zij van eenen meer gunstigen aard zijn en dat de leden der conferentie onderling tot eene betere verstandhouding geraken en binnen kort de uitkomst hunner werkzaamheden zullen bekend maken."

Dezelfde berigtgever zegt verder: » Brieven uit Turyn verzekeren dat de Koning openlijk verklaard heeft Toscana's voorstel tot vereeniging met Sardinie gaarne te willen aannemen, maar de door de diplomatie te maken beschikkingen te zullen afwachten alvorens zijn definitief besluit bekend te maken. Intusschen zal hij zich gereed houden om de Toscaners bij te staan, indien men trachten mogt hun geweld aan te doen of de uitgeweken vorsten zonder toestemming der natie terug te brengen. Hij heeft geen wensch om het land met Sardinische troepen te bezetten, daar hij zich op de zedelijkheid en ordelievendheid der bevolking ten volle verlaat; maar hij zal bereid zijn om aan de regtmatig uitgedrukte wenschen der bevolking te voldoen."

De *Post* plaatst eene door ongenoemde Engelschen aan het Engelsche publieke gerigte oproeping om de bevolking van Midden-Italie door het schenken van wapenen en anderen stoffelijken bijstand te ondersteunen en aan te moedigen.

— Toen de vertegenwoordigende vergadering van Toscana besloten had te verklaren dat Toscana zich met Sardinie vereenigen wilde, heeft de Toscaansche regering, wel niet terstond maar eenige dagen later, eene deputatie van vijf aanzienlijke leden der vergadering naar Turyn afgevaardigd om Koning Victor Emanuel met dat besluit bekend te maken. De aankomst dier deputatie zou den Koning in de noodzakelijkheid brengen om eenig antwoord te geven en zich meer of min bepaald over de aangeboden vergrooting van zijn rijk uit te laten. Intusschen leest men in het officiele dagblad der Toscaansche regering de volgende mededeeling: » Aan de kerkelijke, burgerlijke, politieke en militaire overheden van Toscana is den 22sten dezer door het gouvernement eene aanschrijving gerigt, waarin het verklaart dat de eeuwigdurende uitsluiting van het Oostenrijksche absolutismus en de aanneming der Italiaansche souvereiniteit voortaan de hechte en onveranderlijke grondslagen van ons staatsregt zijn. Tot aan de komst der nieuwe dynastie blijven de leden van het tegenwoordige gouvernement met het hooge staatsgezag bekleed. Een ieder zal zich gelijkelijk aan de hooge overheid en aan de zorg voor de openbare orde, welke de hoogste wet is, behooren te onderwerpen."

— Het hertogdom Parma had den heer Linati naar Keizer Napoleon afgevaardigd om zijne Majesteit met 's lands wensch naar vereeniging met Sardinie bekend te maken. Die gelastigde heeft na het volbrengen zijner zending de volgende bekendmaking aan zijne landgenooten gerigt:

» Inwoners van Parma! Terwijl de honderd duizend soldaten van het Italiaansche leger Parijs zegepralend binnen trokken en Frankrijk door het gezigt der veroverde vaandels en kanonnen van de Oostenrijkers aan zijne overwinningen en aan onze verwachtingen indachtig gemaakt werd, bragt ik aan Napoleon III de betuiging onzer wenschen en verlangens over. Het antwoord, dat hij gaf, was hem waardig en paste bij de plegtigheid van den dag: » » Zeg aan de bevolking, door welke gij naar

mij afgevaardigd zijt, dat nooit door mijne wapenen aan haren wil geweld aangedaan zal worden en dat ik evenmin zal gedoogen dat eenige andere mogendheid haar geweld aandoe."" Deze verklaring maakt u tot meester van uw lot; en dat ik ze heb mogen overbrengen, zal ik mijn leven lang met trots gedenken."

— Het is bekend dat in Toscana eene niet talrijke maar ijverig werkzame partij is, die niets onbeproefd laat om te bewerken dat de Prins Napoleon, de neef van den Keizer der Franschen, voor eenen koninglijken of groothertogelijken troon in Midden-Italie in aanmerking kome. Maar in hooge kringen te Parijs, zegt een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit die stad, wordt stellig en nadrukkelijk ontkend dat die pogingen met toedoen of met goedkeuring van den Keizer of van zijnen neef plaats hebben.

— De generaal Garibaldi heeft laatstelijk eenige troepen naar den Po gezonden, op het gerucht dat de op Oostenrijksch grondgebied vereenigde troepen van den Hertog van Modena eene poging wilden doen om het hertogdom binnen te dringen. Ook was eenige dagen geleden te Florence het gerucht in omloop, dat de pauselijke troepen eindelijk weder aanvallend te werk gaan en uit Rimini tegen het leger van de voorloopige regering der Romagna oprukken zouden.

In Modena is dezer dagen op twee of drie plaatsen het landvolk onder leiding van geestelijken op de been gekomen om het gezag van den uitgeweken Hertog met geweld te herstellen. Deze pogingen zijn echter door de aanhangers van het revolutionaire bestuur zonder moeite verijdeld. Ook in Parma wordt eene vertegenwoordigende vergadering gekozen om den wensch der bevolking omtrent het haar te geven bestuur te doen kennen. Aldaar is, even als in Modena, het stemregt toegekend aan alle volwassen burgers, die schrijven en lezen kunnen. Door deze bepaling is het landvolk grootendeels van het stemregt uitgesloten.

Een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit Florence van den 21sten dezer, afkomstig van eenen liberaal gezinden berigtgever, zegt: » De politieke beweging in Toscana is uitsluitend of hoofdzakelijk het werk van de hooge standen en van de middenklassen der bevolking. De lagere standen begrijpen er weinig van; opregte vrienden des vaderlands erkennen dat de volksmenigte de gebeurtenissen van den dag onverschillig en lijdelijk aanziet, en het hoogste, wat zij wenschen is, dat zij steeds op die onverschilligheid en lijdelijkheid zullen kunnen staat maken."

— Naar de berigten van de *Morning Post* is het Napelsche gouvernement niet gezind om zijne staatkunde naar den wensch van Frankrijk en Engeland te veranderen. » De ons uit Napels toekomende narigten (zegt dat blad) zijn bedroevend voor allen die de duurzame rust van het koningrijk der Beide Sicilien en de bestendigheid van deszelfs troon wenschen. Van een Italiaansch eedgenootschap wil de Koning niets hooren, tenzij hij de volle zekerheid hebbe dat niemand anders dan Oostenrijk en de Roomsche Stoel stem in de raadsvergaderingen van den Bond zal hebben. Frans II wil zich niet laten vertegenwoordigen in eene vergadering, waarin een gelastigde van Koning Victor Emanuel zitting heeft. Aangaande de binnenlandsche aangelegenheden is er, zoo onze berigten juist zijn, weinig of geene verandering in het regeringsstelsel te verwachten. De vertrouwelingen des Konings spreken van stoffelijke verbeteringen, zoo als het aanleggen van spoorwegen en eene herziening van het tarief van invoerregten; maar aan politieke verbeteringen schijnt weinig gedacht te worden.

» De Koning en zijn gouvernement schijnen thans meer prijs op Engelands dan op Frankrijks vriendschap te stellen. Althans is de Engelsche gezant meer in gunst dan de Fransche; doch hieronder schuilt denkelijk een slinksche toeleg, het streven namelijk om verdeeldheid tusschen Frankrijk en Engeland te stichten. Het Napelsche gouvernement schijnt onzen gezant, ook door overlegging van brieven en bescheiden, te willen overtuigen dat er aan Frankrijks zijde geheime plannen betreffende het Koningrijk der Beide Sicilien bestaan.

» Hoe minder inschikkelijk Oostenrijk zich te Zürich betoont, des te meer zal de Koning van Napels de staatkunde van zijnen vader vasthouden. Hij zal alleen voor dreigende gevaren bukken."

FRANKRIJK.

Den 29sten dezer zal het gedeelte van de Fransche vloot, hetwelk te Toulon vereenigd is, in zee gaan om de gewone oefeningen te houden. Het bestaat uit acht linieschepen, twee fregatten en twee kanonneerbooten. De *Moniteur de la Flotte*, het blad van het Fransche departement van marine, voegt daarbij de opmerking, dat Engeland zonder noodzakelijkheid een eskader van vijftig oorlogsschepen in de Middellandsche Zee houdt, en alzoo zekerlijk geene reden tot bezorgdheid in de verschijning van dat Fransche evolutie-eskader zal kunnen zien.

Volgens een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Parijs van eergisteren worden de linieschepen van de Fransche vloot in de krijgshavens niet onttakeld, maar behouden zij het want en het geschut, en worden alleen de mondbehoeften en dergelijke voorwerpen van boord verwijderd.

— Volgens officiele opgaven heeft de door het Fransche gouvernement benoemde commissie tot inzameling van giften voor de gekwetsten van het Italiaansche leger aan geld reeds 2,648,915 francs ontvangen, benevens 56,518,263 kilogrammen pluksel en linnen voor het verbinden van wonden. Naar de berekening van den *Moniteur de l'Armée*, een half-officieel blad, maakt die hoeveelheid linnen en pluksel eene waarde uit van nagenoeg honderd zeventig milioen francs.

ENGELAND.

Bij een besluit van Koningin Victoria van den 20sten dezer is eene staatscommissie benoemd » om onderzoek te doen omtrent den tegenwoordigen staat, de werkelijke gesteldheid en de genoegzaamheid der voor de verdediging van het Vereenigd Koningrijk opgerigte fortificatien, alsmede omtrent alle tot verbetering daarvan ondernomen werken, en om de doelmatigste middelen tot het volledig maken dier versterkingen op te sporen, inzonderheid acht slaande op alle fortificatien dienende voor de verdediging van 's lands arsenalen en werven voor het geval dat er door buitenlandsche vijanden een aanval te land of ter zee mogt worden ondernomen."

In het algemeen is aan deze commissie opgedragen » zoodanige maatregelen voor te stellen als hares oordeels, in verband met de voltooide en uitgevoerd wordende werken en met de gewone sterkte der artillerie, zullen kunnen dienen om het Vereenigd Koningrijk in volkomen staat van tegenweer te stellen."

Hiermede heeft het ministerie voldaan aan eene belofte welke het tegen het einde der afgeloopen parlements-zitting, ter geruststelling dergenen die eene vredebreuk met Frankrijk vreesden, afgelegd had. De *Morning Post*, het orgaan van lord Palmerston, geeft te kennen dat het gouvernement voornemens is de voorstellen, welke door de commissie zullen gedaan worden, aan te nemen en ten uitvoer te leggen, zoo maar het daartoe noodige geld van het Parlement zal kunnen worden verkregen.

De *Post* voegt daarbij, dat er in de tegenwoordige gesteldheid der politieke aangelegenheden niets gelegen is wat redelijken grond zou kunnen opleveren om te gelooven dat eenige buitenlandsche mogendheid het voornemen heeft of aanstalten maakt om Engeland aan te vallen.

DUITSCHLAND.

Pruissen heeft op de algemeene conferentie der Tolverbondsstaten van dit jaar op nieuw een voorstel gedaan tot verlaging van het invoerregt op ijzer, welks hoog bedrag voor vele nijverheidstakken een bezwaar is. Uit Berlijn wordt gemeld dat dit voorstel ook ditmaal geene genoegzame ondersteuning gevonden, maar weder op de in het Tolverbond nog heerschende gehechtheid aan het stelsel van beschermende regten schipbreuk geleden heeft.

RUSLAND.

De *Wiener Zeitung*, het officiele blad van het Oostenrijksche gouvernement, behelst in zijn niet-officieel gedeelte een particulier schrijven uit Polen van den 24sten dezer, waarin het volgende voorkomt: » Er is bevel gegeven om de eerste drie afdeelingen van het Russische leger op den voet van vrede te brengen; dit geschiedt echter niet in gevolge eener keizerlijke ukase maar enkel op bevel van het ministerie van oorlog, en het schijnt alleen om vermindering van het aantal artillerie- en treinpaarden te doen te zijn; en ook deze vermindering schijnt zich tot de drie in Polen en in de Poolsche provincien staande legercorpsen te bepalen. Het vierde legercorps, aan de Turksche grenzen, heeft, naar verzekerd wordt, zoodanig bevel niet ontvangen. Eene vermindering van het aantal manschappen kan niet plaats hebben, daar de regementen reeds tot het minimum van sterkte gedaald zijn doordat er sedert den Oosterschen oorlog geene ligting heeft plaats gehad.

» Het verbod van den uitvoer van paarden is weder opgeheven."

— Verscheiden Duitsche dagbladen verzekeren dat het Russische gouvernement zeer onlangs bij eene nota aan het Fransche kabinet weder aangedrongen heeft op het houden van een congres tot regeling der Italiaansche aangelegenheden, onder verklaring dat het daartoe de Züricher conferentie onbevoegd achtte.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Het Zweedsche gouvernement heeft, gelijk men weet, in de laatste jaren pogingen gedaan om de onverdraagzame bepalingen, welke in vroegere tijden tot bescherming van de Staatskerk, dat is van de Luthersche Kerk, gemaakt zijn, af te schaffen of althans te verzachten; maar deze pogingen leden op den tegenstand van den adel en de geestelijkheid in den Rijksdag schipbreuk. Het gouvernement laat zich daardoor niet ontmoedigen; het heeft thans twee nieuwe wets-ontwerpen opgesteld, strekkende om eene schrede nader tot de invoering van algemeene godsdienstvrijheid en verdraagzaamheid te geraken. Deze wetsontwerpen zijn om advies aan het hooggeregtshof gezonden en zullen vervolgens bij den Rijksdag worden ingediend. Intusschen zijn zij door de Zweedsche dagbladen openbaar gemaakt.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 29sten Augustus* 1859.

De *Javasche Courant* maakt in hare nommers van 25 Junij jl. tot en met 7 Julij de volgende beschikkingen van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie bekend:

Bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident van Palembang, tevens magistraat en fiscaal, A. Fitz Verploegh, laatstelijk secretaris der residentie Batavia, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; tot adjunct-secretaris, P. Landberg Jr., hoofdcommies bij de directie van finantien; tot adsistent-resident van Lebak (residentie Bantam), de controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures J. H. van der Crab; tot gewoon deurwaarder bij den raad van justitie te Ternate, de klerk op het residentiekantoor aldaar D. Ph. Berendhuyzen; tot translateur voor de Maleische taal te Batavia, C. J. Batten; tot eere-voorzitter van het collegie van curatoren van het gymnasium Willem III, mr. A. Prins, waarnemend vice-president van den Raad van Nederlandsch Indie; tot curatoren: T. Ament, oud-directeur der middelen en domeinen; dr. P. Bleeker, dirigerend officier van gezondheid der 2de klasse, lid der hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch Indie; G. F. de Bruyn Kops, J. W. C. Diepenheim, directeur van finantien, jhr. mr. F. Junius van Hemert, C. F. W. Wiggers van Kerchem, mr. T. H. der Kinderen, griffier bij het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, mr. W. Rappard, officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, G. Suermondt, G. H. Uhlenbeck, directeur der burgerlijke openbare werken, F. van Vollenhoven, waarnemend hoofdingenieur van het stoomwezen in Nederlandsch Indie, N. H. Whitton, kolonel, chef van het wapen der artillerie; en daaruit benoemd: tot president T. Ament, tot secretaris C. F. W. Wiggers van Kerchem;

voorloopig opgedragen de waarneming van het ambt van vice-president van den Raad van Nederlandsch aan het oudste lid in benoeming van dien Raad, A. H. W. baron de Kock;

overgeplaatst: naar Rembang, om op te treden als eerstaanwezend ingenieur in het gewest van dien naam, de adspirant-ingenieur van den waterstaat L. J. Mulder, thans te Tagal;

tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van eersten commies ten burele van den chef over de geneeskundige dienst, de waarnemende tweede commies op dat bureau (militaire ambtenaar 2de klasse) J. van Seyf;

ontheven: eervol van de tijdelijke waarneming van het ambt van vice-president van den Raad van Nederlandsch Indie, mr. A. Prins, lid in den Raad van Nederlandsch Indie; onder dankbetuiging voor de goede en beleidvolle wijze, waarop hij dat ambt heeft waargenomen;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den referendaris ter algemeene secretarie D. W. Schiff, aan den secre-

taris der residentie Tagal P. J. van Breda, en aan den administrateur der tinmijnen te Marawang (Banka), P. Mensinga;

gesteld in het genot van wachtgeld, de ambtenaar, tijdelijk belast geweest met de werkzaamheden van posthouder te Tanara (Bantam), J. F. van der Loo;

toegekend: bij de burgerlijke openbare werken, de rang en titel van architect aan den opzigter der 1ste klasse van de burgerlijke openbare werken J. P. Trosée, met bepaling dat hem opgedragen blijft de waarneming der functien van eerstaanwezende ingenieur in de residentie Menado, en aan den opzigter der 1ste klasse van de burgerlijke openbare werken D. V. J. Waersegers; met bepaling dat hem opgedragen blijft de waarneming der functien van eerstaanwezende ingenieur in de residentie Amboina;

bepaald, dat bij afwezigheid, ontstentenis of eenige andere wettige verhindering van den ambtenaar, belast met de uitoefening van het notarisambt te Patjitan, die werkzaamheden zullen kunnen worden verrigt door den commies op het adsistent-residentie-kantoor aldaar J. A. Hofstede;

ontslagen: op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de pakhuismeester te Padang J. A. Koopmans; op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, de controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures in de afdeeling Blora (residentie Rembang) M. L. E. Halewijn; op zijn verzoek, eervol uit zijne betrekking de gewone deurwaarder bij den raad van justitie te Ternate, H. U. Arendeel; uit 's lands dienst de ambtenaar ter beschikking van den resident der Lampongsche districten L. K. van Swieten.

ingetrokken de benoeming van den ingenieur der 3de klasse van den waterstaat C. C. van Hall, tot eerstaanwezende ingenieur in de residentie Rembang;

goedgekeurd: dat bij den raad van justitie te Banda is ontslagen: eervol, wegens vertrek, als lid, de kapitein der infanterie G. L. C. C. van Vugt; benoemd: tot lid, K. F. van Langen, kapitein der infanterie. Bij de subcommissie van onderwijs te Pattie, voor de zaken te Japara, ontslagen: eervol, wegens vertrek, als lid, J. W. van Groll, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten. Benoemd: tot lid, C. L. Rosemeier, ambtenaar ter beschikking van den resident van Japara. Bij de subcommissie van onderwijs te Poerworedjo (residentie Bagelen), ontslagen, eervol, wegens vertrek, de leden jhr. W. K. L. van Hogendorp en G. van Beest Holle, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten. Benoemd: tot leden, B. Braams, predikant bij de Protestantsche gemeente, en jhr. W. H. Teding van Berkhout, ingenieur der 3de klasse bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken. Bij de subcommissie van onderwijs te Pattie (residentie Japara), ontslagen: eervol, uit hoofde van vertrek, als lid J. A. L. van Hemert, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten. Benoemd: tot lid, J. H. Hagen, controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures. Te Bezoeki, ontslagen: eervol, uit hoofde van vertrek, als lid R. C. Spengler, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten. Benoemd: tot lid, jhr. S. H. van der Does de Bije, eerstaanwezende ingenieur van den waterstaat aldaar. Bij het bestuur over de Protestantsche Kerk in Nederlandsch Indie, ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit hoofde van vertrek, als adjunct-secretaris, D. W. Schiff;

bij het militair departement:

benoemd, bij het wapen der infanterie, tot kapiteins, bij het 5de bataillon (Celebes), de 1ste luitenant-adjudant J. Schnijder, van het 3de bataillon; bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant J. Hubeck, van de garnizoens-compagnie van Timor en onderhoorigheden; bij het 7de bataillon, de 1ste luitenant Niclou, van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java; bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant F. J. Reckers, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luitenant-adjudant J. de Bole, van het 16de bataillon. Tot 1ste luitenants: bij het 2de bataillon, de 2de luitenants A. L. van Ham en H. van Duren, respectivelijk van het bataillon en van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden; bij het 3de bataillon, de 2de luitenants C. J. van Schouwenburg en B. J. C. van Eersel, respectivelijk van het bataillon en van het 2de bataillon; bij het 9de bataillon, de 2de luitenant W. J. G. van Dam van Isselt, van het bataillon; bij het 14de bataillon, de 2de luitenant G. D. Hoek, van het bataillon; bij het 16de bataillon, de 2de luitenants F. F. Onderstijn, J. P. van Lier en C. J. G. de Bruin, de beide eersten van het garnizoens-battaillon van Palembang en laatstgenoemde van het 2de bataillon; bij het 17de bataillon, de 2de luitenants E. N. Jeltes, P. E. F. A. von Mauntz en G. H. Q. jhr. van Kinschot, allen van het garnizoens-bataillon van Palembang; bij het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java (Samarang), de 2de luitenant E. l'Honoré, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Banka, de 2de luitenants H. C. V. A. Demmenie en J. H. Rausch, beiden van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo, de 2de luitenants W. Bordon en A. J. de Willigen, beiden van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de 2de luitenant C. J. T. Ruempol, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de 2de luitenants J. P. C. v. Eysden en H. F. C. W. von Ende, beiden van het bataillon. Tot 2de luitenants, bij het 3de bataillon, de adjudant onder-officier W. G. L. H. Vetter en de fourrier P. F. Laging Tobias, respectivelijk van het 7de en 13de bataillon; bij het 5de bataillon (Celebes), de sergeant-majoor J. H. A. van Herk, van het 2de bataillon; bij het 6de bataillon, de sergeant-majoor J. H. Hojel en de sergeant E. Perné, beiden van het 13de bataillon; bij het 11de bataillon, de sergeant-majoor L. F. Nix, van het 12de bataillon; bij het 13de bataillon, de sergeant-majoor M. W. Croes, van het 4de bataillon; bij het 16de bataillon, de adjudant-onderofficier J. F. H. Kleine, van het 17de bataillon; bij het 17de bataillon, de adjudant-onderofficier J. A. van der Putten, van het bataillon, en de sergeant F. D. Cochius, van het 15de bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de sergeant-majoor L. A. Drigny en de sergeanten W. F. Wichelhausen en A. de Villeneuve, de beide eersten van het 12de bataillon en laatstgemelde van het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java; bij het garnizoens-bataillon van Banka, de sergeant-majoor G. B. Korff en de sergeant T. A. Welters, respectivelijk van het 8ste en 7de bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden de sergeant-majoor J. de Nijs, van het 7de bataillon; bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de sergeant H. G. J. van Briessen, van het 13de bataillon;

bevorderd: bij den generalen staf, tot luitenant-kolonel, de majoor sous-chef F. W. R. jhr. Flugi van Aspermont; bij het materieel tot luitenant-kolonel, de majoor G. J. M. baron van Reede van Oudtshoorn, kommandant der artillerie in de 3de militaire afdeeling op Java, met bepaling, dat hij in die betrekking zal continueren; tot majoor, kommandant der artillerie in de 2de militaire afdeeling op Java, de kapitein C. A. N. Boers, van het personeel; bij het personeel tot kapitein, de 1ste luitenant J. H. Betz, van het materieel; tot 1sten luitenant, de 2de luitenant W. A. Heermans, van het personeel; bij de militaire administratie tot betaalmeester der 1ste klasse, de adjunct-intendanten J. P. N. Dieudonné en F. E. K. Stoelman; tot adjunct-intendant, de adspirant-betaalmeester J. Milder en de adspirant-intendant C. Zubli; tot betaalmeester der 2de klasse, de adspirant-betaalmeester T. A. P. G. Hees;

overgeplaatst: bij het wapen der artillerie, als chef van het materieel bij het hoofd-bureau der artillerie, de majoor J. L. Moerman, thans kommandant der artillerie in de tweede militaire afdeeling op Java; bij de militaire geneeskundige dienst, bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 2de klasse D. J. de Leeuw, behoorende tot het garnizoen te Kediri, thans te Soerabaja; bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 2de klasse P. Berliner, behoorende tot het garnizoen te Banjoemaas, thans te Samarang.

goedgekeurd: dat door het militair departement zijn geplaatst bij de infanterie: bij het 1ste bataillon, de kapitein A. W. Mensinga; bij het 7de bataillon, de 2de luitenant J. H. C. jhr. van der Wijck, beiden uit Nederland teruggekeerd; en zijn overgeplaatst bij de infanterie, bij het 1ste bataillon, de 1ste luitenant H. F. Thissen, van het 12de; bij het 6de bataillon, de kapitein C. L. Schröder, van het 14de en de 2de luitenant C. C. van den Vrijhoeff, van het 13de; bij het 7de bataillon de kapitein S. Meijers, van het 2de; bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant H. W. C. A. Thieme, van het 1ste; bij het 10de bataillon, de 1ste luitenant C. Schäfer, van het 16de en de 2de luitenants D. L. Häfeli en A. A. van Sorgen, van het 12de; bij het 12de bataillon (Weltevreden), de 1ste luitenant O. A. Koocken, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten; bij het 15de bataillon, de kapitein P. A. Muller, de 1ste luitenant A. P. W. Meis en de 2de luitenants R. J. Casparie, A. Wijnoldy en A. J. M. van Lith, de beide eersten van het 17de en de drie laatsten van het 16de bataillon; bij het 16de bataillon de kapitein O. H. Musch en de 1ste luitenant V. G. L. de Mol, beiden van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het 17de bataillon, de kapitein W. D. Bode, van het 16de bataillon; bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java (Serang), de 1ste luitenant B. C. F. Hamers, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java (Anjer), de 2de luitenant A. T. Cateau van Rosevelt, van het 7de bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luitenant H. T. Sterk, van het 16de bataillon; bij het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten (Tandjong), de 1ste luitenant F. van Genderen, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java; bij de militaire administratie: als onderintendant der 2de klasse, de betaalmeesters der 1ste klasse L. V. J. E. de Sturler en M. J. Fundter; bij het wapen der artillerie: bij het personeel, de 1ste luitenant J. J. de Rochemont, van het materieel; bij het materieel, de 1ste luitenant T. J. A. van Zijll de Jong, van het personeel;

bij het marine-departement:

opgedragen, de waarneming der betrekking van beheerder van den tijdbal en den telegraaph bij het haven-departement te Batavia, aan den 1sten stuurman in het vaste corps dek- en onderofficieren, dienende aan boord van Zr. Ms. wachtschip ter reede Batavia, D. O. Schwencke;

bevorderd, door den chef van het beheer der gouvernements-schoeners en kruisbooten, tot 1ste stuurlieden, de 2de stuurlieden J. H. Vos en W. Huisman.

De Gouverneur-Generaal, willende overgaan tot de vaststelling der minimum-prijzen voor de taxatie van wollen en katoenen goederen, vervaardigd bewesten de Kaap de Goede Hoop, bij invoer in Nederlandsch Indie, gedurende het derde quartaal van 1859, heeft bepaald dat voor het derde quartaal 1859 van kracht is het bij ordonnantie van 23 Maart 1859, *Staatsblad* n°. 12, voor het tweede quartaal 1859 gearresteerde tarief van prijzen, volgens welke zullen worden geheven de inkomende regten op wollen en katoenen goederen, vervaardigd bewesten de Kaap de Goede Hoop, bij invoer in Nederlandsch Indie. Deze ordonnantie is in werking getreden te Batavia op den 1sten Julij jl., en op andere plaatsen met den dag, waarop het *Staatsblad* van Nederlandsch Indie, waarin deze ordonnantie is opgenomen, aldaar ontvangen wordt.

De Gouverneur-Generaal heeft, ten vervolge op de ordonnantien van 3 September 1858 (*Nederlandsch-Indisch Staatsblad* n°. 103), verdere uitvoering willende geven aan het bepaalde bij art. 3 der wet van 20 April 1855 (*Nederlandsch-Indisch Staatsblad* n°. 42); lettende op de artt. 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, het volgende besloten:

Art. 1. Aan de houders van dubbele duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag wordt, van en met Maandag 1 tot en met Woensdag 31 Augustus 1859, gelegenheid gegeven tot verwisseling van die dubbele duiten bij alle lands kassen op Java en Madura.

Art. 2. De verwisseling geschiedt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, tegen wettige betaalmiddelen, in de verhouding van 5 cents voor drie dubbele duiten.

Art. 3. Van en met 1 September 1859 worden de dubbele duiten bij 's lands kassen op Java en Madura niet meer in betaling of ter verwisseling aangenomen dan in de verhouding van een dubbelen duit voor 1 cent, dat wil zeggen: van 100 dubbele duiten voor een gulden, en is niemand meer verpligt, de dubbele duiten anders dan in die verhouding aan te nemen.

Verder ontleenen wij aan de gemelde nommers van dat dagblad de volgende berigten.

Van Macassar zijn berigten ontvangen, loopende tot 16 Junij jl. en de volgende bijzonderheden nopens den indruk dien onze krijgsoperatien tegen Boni hebben te weeg gebragt, behelzende.

In de maand Mei jl. werden door den kommandant van het fort te Badjoa ontvangen twee brieven van Aroe Palakka, een der voornaamste Bonische rijksgrooten, gedagteekend van 17 Maart en 23 April te voren.

Deze brieven behelsden betuigingen van zijne opregte verkleefdheid aan het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, waardoor hij zich bij de ove-

rige leden van het Bonisch bestuur zoodanig had verdacht gemaakt, dat men hem zijne volgelingen had ontnomen, zijne bezittingen aanhield en al zijne handelingen naging.

Hij gaf verder het voornemen te kennen om Boni te verlaten en zich te begeven naar zijne zuster, de koningin van Barroe, een kleinen staat benoorden Tanette, en verzocht de tusschenkomst van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden om zijne zuster daarvan kennis te geven, opdat zij hem in de volbrenging van zijn voornemen zou kunnen behulpzaam zijn.

Door de commissarissen voor de Bonische zaken werd aan den wensch van Aroe Palakka gevolg gegeven en het resultaat daarvan is geweest, dat Aroe Palakka in de eerste helft der maand Junij jl., met eene bijzit en acht kinderen, benevens ongeveer 300 volgelingen, Boni heeft verlaten en zich heeft begeven tot zijne zuster naar Barroe. Wel is hij door datoe Sawito met gewapend volk achtervolgd, maar men heeft de uitvoering van zijn oogmerk niet kunnen verhinderen.

Wijders luiden de berigten in de Noorderdistricten ontvangen, dat de koningin van Boni lijdt aan vlagen van krankzinnigheid, waaraan zij ook vroeger zou onderhevig geweest zijn, en dat alsnog op de benoeming van eenen hoofdvorst van Wadjo zou worden gewacht om met de vrienden van Boni te overleggen wat verder te doen stond. Intusschen schijnt de tusschenkomst der vreemde Celebesche vorsten in Boni weinig bijval meer te vinden, daar het volk zich tegen de aanrandingen van hunne volgelingen niet veilig acht.

Thans speelt nog in Boni de hoofdrol Aroe Oedjoeng, maar, hoe oorlogzuchtig deze rijksgroote vroeger gestemd was, schijnt hij in te zien dat hij den oorlog niet met de geringste kans van welslagen tegen het Gouvernement kan volhouden; althans zoo een niet onaanzienlijk ingezeten der Noorderdistricten, die aanverwanten in Boni heeft en dat land onlangs bezocht, als wanneer hij met de voornaamste grooten, ook met Aroe Oedjoeng, in aanraking kwam, niet geheel en al in zijne verklaringen de waarheid heeft te kort gedaan, dan zou Aroe Oedjoeng dien berigtgever hebben verzocht zijne tusschenkomst te verleenen om de zaken met het Gouvernement te schikken.

Ook volgens eenen anderen berigtgever zou Aroe Oedjoeng de zaken van Boni aan den vorst van Soping hebben overgegeven, en ook deze zou gaarne den vrede hersteld zien, maar wenschen, dat, alvorens gezanten naar Macassar te zenden, het fort te Badjoa wierd ontruimd.

De tijd zal leeren welke waarde aan deze mededeelingen te hechten is.

De toestand van Boni moet overigens ellendig, en een groot gedeelte der bevolking den oorlog zeer moede zijn.

— Per telegram van Soerabaja zijn tijdingen van Bandjermasin ontvangen, loopende tot den 20sten Junij jl.

Den 11den Junij zijn de troepen onder de bevelen van den kolonel Andresen naar Martapoera opgerukt. Den 13den is de kraton bezet zonder tegenstand te ontmoeten: de muitelingen hadden bij de aankomst der troepen de vlugt genomen.

Den 15den is de voorhoede, sterk 200 bajonetten, naar Pengaron gedirigeerd, welke plaats den 18den daaraanvolgende bezet is, juist toen eene bende Moeningers dezelve op nieuw zoude aanvallen.

Den vorigen dag had eene ontmoeting plaats gehad met de opstandelingen bij Soengi Raija, bij welke gelegenheid zij op de vlugt zijn geslagen, na, zoo men zegt, 30 man aan gesneuvelden en 60 aan gekwetsten te hebben verloren.

Den 19den zijn de eerste laadpraauwen van Pengaron te Martapoera aangekomen, en was de communicatie toen hersteld.

De muitelingen hebben den voorraad steenkolen verbrand.

Den 16den trok de hoofdmagt naar Goenong Glawak, waar zich de van Martapoera gevlugte Moeningers hadden verzameld. Vóór de aankomst der onzen namen zij ook dáár de vlugt. Van Goenong Glawak deed de chef der expeditie eene verkenning naar Kalangan. Alles is daar verwoest gevonden.

Den 18den is de reserve, onder 't bevel van den luitenant-kolonel Boon van Ostade, naar Goenong Djabok opgerukt, van waar de muitelingen ook reeds waren gevlugt, en waar alles verwoest is. — Volgens berigten zou de vijand zich in het Moeningsche, waar de zoogenaamde sulthan Koening zich heeft versterkt, te zamen trekken; men was voornemens derwaarts met de hoofdmagt op te rukken, zoodra een en ander voor het transport der vivres gereed zou zijn, ten einde aan de muitelingen dáár den laatsten slag toe te brengen. Op de Kapoeas- en Poeloe Petak-rivier hebben de Dajaks zich, aangevoerd door Maleijers, versterkt; na de operatien in Moening zou ook dat verzet gestraft worden.

Te Sampit is eene militaire bezetting geplaatst.

De gezondheidstoestand der troepen laat niets te wenschen over; men had slechts 21 zieken.

Te Martapoera is alles rustig, zijnde de mannelijke bevolking met vrouwen en kinderen nagenoeg geheel teruggekeerd.

De bevelen aan de kampongshoofden uitgevaardigd werden stipt opgevolgd.

Drie Kiai's, aanvoerders der benden tegen Kalangan en Pengaron, zijn gearresteerd. Een daarvan (het hoofd van Goenong Glawak), die zich door de vlugt trachtte te redden, is gedood.

— Van eene wel onderrigte zijde is vernomen dat, toen de eerste tijdingen van den opstand in Bandjermasin te Singapore bekend werden, de gouverneur van Prince of Wales Island, Singapore en Malacca onmiddellijk het voornemen opvatte om een oorlogsstoomschip ter adsistentie derwaars te zenden. De gouverneur heeft daarvan echter afgezien, toen, zeer kort daarop, de maatregelen van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, tot het bedwingen van die beweging genomen, bekend werden en daaruit bleek, dat de voorgenomen hulp overbodig zou zijn.

— Den 27sten Junij jl. zijn te Padang verkocht 30,000 pikols koffij, die hebben opgebragt f 870,412:80, of gemiddeld f 29½ den pikol, zijnde f 3:70 minder per pikol dan op de laatste veiling van 30 Maart.

Palembang. — Gedurende de maand Mei viel ter hoofdplaats Palembang niets bijzonders voor. De rust en orde bleven ongestoord.

De handel was niet zeer levendig. Uit de binnenlanden werden de navolgende producten aangevoerd, als: 5252 pikols rijst, 2659 pikols padi, 207 pikols kapas, 33 pikols getah karet, 28 pikols getah pertja en 25 thails stofgoud.

De prijs der rijst was: witte f 5:50 à f 6:—; zwarte f 4:50 à f 5:— den pikol.

Het debiet van zout beliep eene hoeveelheid van 85 koijangs.

Aan tolregten werd eene som van f 8.796:37 ontvangen.

Uit de beneden-divisien zijn gunstige berigten ontvangen. In de meeste streken was de rijstoogst afgeloopen en over het algemeen goed uitgevallen. Men was bezig de velden schoon te maken en voor den aanplant van katoen in gereedheid te brengen. Aan de ambtenaren in de binnenlanden was eene zekere hoeveelheid in- en uitheemsch kapaszaad toegezonden om hetzelve kosteloos onder de bevolking te verdeelen, ter verbetering van het product.

Lematang Oeloe. — Den 8sten Mei jl., is eene kolonne, sterk 125 man, onder bevel van den kapitein du Puy de Montbrun, van Lahat opgerukt naar Padang (Marga Semidang).

Padang en de nabij gelegen doesons Tingi Hari, Tandjong Auer en Goenong Meraksa waren verlaten.

Het Pasirah van de Semidang en het hoofd van Tingi Hari waren, na daartoe door zendelingen te zijn opgeroepen, afgekomen; de Pasirah van Goemaij Oeloe zond berigt dat hij zijne ladang niet kon verlaten en dat zijne ondergeschikte hoofden waren gevlugt.

Van vijf doesons werden landrenten opgebragt.

Nadat de kolonne in verschillende rigtingen excursien had gemaakt, keerde dezelve den 19den Mei naar Lahat terug, met achterlating te Padang, in een versterkt kampement, van 50 onderofficieren en manschappen, onder den luitenant Tomey en van het adjunct-divisiehoofd van de Lematang Oeloe.

Op den terugmarsch werd de kolonne op p. m. 2 palen van Padang gedurende eenige oogenblikken beschoten. Op het vuren der voorhoede nam de vijand dadelijk de vlugt.

De goede gezindheid van het Pasirahhoofd van Semidang en het hoofd van Tingi Hari, alsmede van het in onderwerping gekomen gedeelte der bevolking van de marga's Gomaij Oeloe en Semidang, doet spoedig een beteren stand van zaken te gemoet zien.

In de marga Goemaij Lembak ging men voor zich te onderwerpen. Zoowel dáár als in de marga's Pager Goenoeng en de Moelak's werd de rust meer en meer bevestigd.

Ook met de Goemaij Talang is de toenadering grooter geworden. Alleen dat gedeelte, waar Pirahoen en de zijnen zich ophouden, is nog niet overgekomen: den 6den Junij zou eene kolonne van 60 man en 40 pradjoerits naar Endikat vertrekken om te trachten Pirahoen c. s. in handen te krijgen.

In het algemeen hebben de zaken in de Lematang Oeloe een gunstig aanzien gekregen, en het bezetten door onze troepen van eenige doesons, zoo als Padang, Penantian en Lobosepang, heeft aan de welgezinden veel vertrouwen ingeboezemd en draagt bij tot de herstelling der rust. Overal waar de troepen zich hebben vertoond heeft dit eene goede uitwerking op de massa van de bevolking te weeg gebragt.

Eene kolonne van 180 man is den 13den Mei, onder bevel van den majoor van den Bergh, van Lahat naar Tebing Tingi vertrokken, om van daaruit de doeson Keban te bezetten.

Eene andere, sterk 160 man, zou een paar dagen later mede naar Tebing Tingi vertrekken, om in de eerste dagen van Junij de Ampat Lawang binnen te rukken.

De hoofden zijn in dat landschap welgezind: men was druk bezig om den weg naar Keban in orde te maken. Hieruit valt af te leiden, dat de vestiging in de Ampat Lawang zal kunnen worden bewerkstelligd zonder tegenstand te ontmoeten.

Moluksche eilanden. — Van Amboina, Banda, Ternate en Menado zijn tijdingen ontvangen tot ultimo Mei 1859.

Amboina. — De adsistent-resident ter beschikking van den gouverneur der Moluksche eilanden is van eenen togt naar de Aroe-eilanden teruggekomen.

Te Watelee is de bevolking niet gezind geweest om een onderzoek naar de door dezelve gepleegde misdrijven toe te staan.

Banda. — Bij 's lands pakhuizen zijn in Mei geleverd 18,884 pond foelie [productie van April] en 44,787 ponden noten [productie van Januarij 1859.]

De stand der cultures is gunstig.

Gedurende de maand Mei was de aanvoer met Europeesch getuigde schepen van minder beteekenis dan in April: dezelve bestond in dranken, provisien en rijst. De uitvoer was zeer gering.

Menado. — Over het algemeen belooft het padigewas eenen overvloedigen oogst: op enkele plaatsen hadden de veldmuizen vernielingen aangerigt. Er is veel koffij geplukt: in 's lands pakhuizen werden sedert Januarij jl. ruim 6586 pikols afgeleverd.

In de zuidelijke grensnegorij Pontak is een nieuw koffijpakhuis geopend. Verscheidene jonge Mokka-koffijplantjes groeijen welig op.

Den 4den April had te Menado eene openbare verkooping plaats van goud. Pagoeatsch goud is verkocht voor f 34.50 de reaal, Sumalattaasch voor f 34.75, Totoksch voor f 29.

Te Likoepang is een aanvang gemaakt met het daarstellen van zoutpannen. Hiervan worden voor de bevolking goede resultaten verwacht.

Berigten van Gorontalo over Maart en April behelzen hoofdzakelijk, dat de eerste maand zich even als de beide voorgaande door droogte kenmerkte.

In April was de weêrsgesteldheid gunstig: het padigewas belooft eenen goeden oogst.

De aanplant van koffij was volbragt: dezelve bedraagt in Gorontalo 94,700 boomen: in Bolango 8536 boomen.

In Limbotto en Bone zijn de velden voor den aanplant gereed, en is men begonnen met het aanleggen van cacao-pépinières.

Riouw. — De stand der marktprijzen was, gedurende de maand Mei, als volgt:

Gambier, 1ste soort,	per pikol	. . . .	f 7.92.
» 2de »	» »	. . . . .	7.39.
Peper (witte)	» »	. . . . .	31.15.
» (zwarte)	» »	. . . . .	17 82.
Rijst (gemiddeld)	» »	. . . . .	5.30.
Levende varkens	. . . . .	. . . . .	55.00.

De stand van den agio was: Sp. 100 = f 264.

Celebes en onderhoorigheden. — In de landen onder 's Gouvernements direct gezag is de rust gedurende de maand Mei niet gestoord geworden.

Den 10den Mei hebben de gouvernements-commissarissen voor de zaken van Boni, vergezeld van eenige ambtenaren en officieren der land- en zeemagt, een officieel bezoek ten hove van Goa afgelegd, ten einde den Koning en zijne rijksgrooten geluk te wenschen met den afloop der poeasa.

Bij die gelegenheid werd aan den Koning van Goa als een blijk van vriendschap, in het bijzijn van zijne rijksgrooten, een geschenk aangeboden, bestaande in een hartsvanger, welke door Z. H. onder betuiging

van zijnen dank werd aangenomen, er bijvoegende, dat hij steeds een getrouw bondgenoot van het Gouvernement zal zijn en als zoodanig ten allen tijde bereid zal worden bevonden, niet alleen zijne diensten aan te bieden, maar ook zijn leven voor het Gouvernement op te offeren.

Tevens zijn geschenken aangeboden aan de Koningin, 's Konings schoonvader en stiefmoeder.

— De stand van den agio was op den 1sten Junij 1859 als volgt:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
een tiende-gulden	12	12	12
kwart- »	30	30	30
halven »	60	60	60
den Nederlandschen gulden	120	120	120
een twee-en-een-half-gulden-stuk	300	300	300
drie-gulden-stuk	360	—	360
gouden Willem	1200	1200	1200
halven dito	600	600	600
recepis ad f 1	119	120	120
gouden Spaanschen doublon	5040	5040	4680
Mexicaanschen dito	4680	4920	—
gouden dukaat (nieuwen)	—	860	720
Spaanschen mat	366	336	326
Mexicaanschen dollar	324	318	312
sikka-ropij	—	—	—
vijf-frank-stuk	—	—	—

— Opgave van het bedrag der ingetrokken kopermunt en der ingewisselde en vernietigde, alsmede van de nog niet ingewisselde recepissen, op ultimo Mei 1859, bedoeld bij art. 18 der wet van den 1sten Mei 1854 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 75), afgekondigd bij de Indische publicatie van 21 Augustus 1854 (*Indisch Staatsblad* n°. 62).

KOPERGELD.

Naar Nederland verzonden ter vermunting	f 9,984,768.00
In Indie, na onbruikbaar te zijn gemaakt, verkocht.	572,020.00
	f 10,556,788.00

RECEPISSEN.

Seriën van	In omloop gebragt.	Ingewisseld.	Blijft in omloop.	Van de ingewisselde zijn vernietigd.	Van de ingewisselde zijn aangehouden.
f 1	f 2,110,730	f 1,998,796	f 111,932	f 1,998,796	»
5	4,197,995	4,033,810	164,185	3,979,170	f 54,310
10	4,428,050	2,473,460	1,954,590	2,146,090	27,370
25	4,227,825	892,600	3,585,225	892,275	325
100	8,756,400	1,301,700	7,454,700	1,301,400	300
500	2,879,000	196,000	2,683,000	196,000	»
	f 26,600,000	f 10,896,366	f 15,703,634	f 10,814,031	f 82,834

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Augustus.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren gewassen.	In 24 uren gevallen.
[illegible]	BOVEN-RHIJN	*Keulen*,	+ 37.52	+ 1.67	8 ure	»	0.02
[illegible]	WAAL	*Nijmegen*	+ 7.78	+ 1.56	8 »	»	0.02
[illegible]	NEDER-RHIJN	*Arnhem*,	+ 7.85	+ 0.94	8 »	»	0.04
[illegible]	GELDERSCHE IJSSEL	*Westervoort*,	+ 8.35	+ 0.98	8 »	»	0.02
		Maastricht, (brug)	+ 42.28	+ 0.08	8 »	»	0.02
[illegible]	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.41	»	8 »	»	0.04
		Grave	+ 4.94	+ 0.09	8 »	»	»
[illegible]	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0.74	»	3 u. 0 m.	0.16	»
		Brielle L. W.	— 0.51	»	11 u. 15 m.	0.10	»

Volgens opgave van Zr. Ms. consul te GIBRALTAR zijn aldaar gedurende de eerste 6 maanden van 1859 *aangekomen:*

3 Nederlandsche schepen (met lading voor Gibraltar) uit Nederland, en wel alle uit Vlaardingen; en

5 Nederlandsche schepen (met lading voor Gibraltar) uit vreemde havens, als: 2 uit Liverpool, 1 uit Swansea, 1 uit Lissabon en 1 uit Ibrailow.

Van deze schepen zijn 5 (4 in ballast) naar vreemde havens *vertrokken*, als: 1 naar Swansea, 1 naar Havre, 1 naar Setubal, 1 naar Villanova Portimão en 1 naar Malta.

Voorts is Gibraltar aangedaan door 14 Nederlandsche schepen, komende uit Nederland, en door 57 Nederlandsche schepen, komende uit vreemde havens.

Volgens opgave van Zr. Ms. vice-consul te VENETIE zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1859 *aangekomen:*

5 Nederlandsche schepen (met suiker en koffij) uit Nederland, als: 4 van Amsterdam en 1 van Rotterdam;

5 Nederlandsche schepen (1 in ballast) uit vreemde havens, als: 1 van Bahia, 2 van Liverpool, 1 van Triëst, 1 van Antwerpen;

2 vreemde schepen (met suiker en koffij) uit Amsterdam.

Van daar zijn *vertrokken:*

3 Nederlandsche schepen (met lading) naar Nederland, en wel respectivelijk 1 naar Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht;

13 Nederlandsche schepen (1 in ballast) naar vreemde havens, als: 3 naar Liverpool, 4 naar Londen, 1 naar Glasgow, 3 naar Queenstown; 1 naar Hamburg, 1 naar Smyrna;

2 vreemde schepen (met lading) naar Nederland, als: 1 naar Rotterdam, 1 naar Dordrecht.

ADVERTENTIEN.

Een klein gebouw, twee verdiepingen hoog, is geplaatst aan de *oostzijde* van den toren.

De lichttoren staat:

op 29° 41′ 41″ N. Breedte, en

» 85° 24′ 34″ lengte West van Greenwich.

3°. *Kust van Zuid-Carolina. Zeeëngte St. Helena. Verlichting op Hunting eiland. Groot draailicht en stilstaand bakenlicht.*

In den avond van den 1*sten Julij dezes jaars* zal op den *nieuwen lichttoren* en op de *lichtbaak* op de noordpunt van *Hunting eiland* (*Zuid-Carolina*) het licht voor het eerst ontstoken worden, hetwelk voorts alle nachten branden zal van zonsondergang tot zonsopgang.

De *lichttoren* is van kegelvormige gedaante, gebouwd van roodachtig grijzen briksteen en is van boven, over eene lengte van 25 Engelsche voeten, *wit* geschilderd.

De lichttoestel is *lenticulair* van de tweede grootte, naar het stelsel van *Fresnel*, en vertoont een *draailicht* van *natuurlijke kleur*, hebbende de schitteringen om de 30 seconden plaats.

De toren is 95 Engelsche voeten hoog, en het brandpunt des lichts 108 voeten boven den waterspiegel verheven.

Het licht is bij helder weder op een afstand van 17 Engelsche mijlen zigtbaar.

Lichtbaken.

Het lichtbaken is een open, wit geschilderd houten raamwerk, 32 voeten hoog.

Het brandpunt des lichts is 39 voeten boven den waterspiegel verheven. De *lichttoestel* is *lenticulair*, van de *zesde grootte*, naar het stelsel van *Fresnel*, vertoonende een *stilstaand licht van natuurlijke kleur*.

De beide lichten zijn N. 77° O. en Z. 77° W. van elkander geplaatst; terwijl de twee lichten en de uiterton van het *Slough of Noordelijk* vaarwater op ééne lijn staan.

De peilingen zijn genomen op het miswijzend kompas.

De lichten staan:

op 32° 24′ 30″ N. Breedte; en

» 80° 24′ 30″ lengte West van *Greenwich.*

De afwijking van het kompas is 3° Oost.

4°. *St. Helena-baar lichtschip.*

Na den 30sten Junij dezes jaars zal het *St. Helena-baar lichtschip* worden weggenomen, om na het ondergaan van herstellingen herplaatst te worden op de *Cambaheesbank* in de zeeëngte *St. Helena.*

Van den datum der herplaatsing zal te zijner tijd mededeeling worden gedaan.

5°. *Oostkust van Florida.*

Wederopbouwing van den lichttoren aan *den mond der St. Johns rivier.*

De nieuwe lichttoren aan den mond der *St. Johns rivier* (*Florida*) voltooid zijnde, zal het licht daarop voor het eerst ontstoken worden in den avond voor den 1*sten Augustus dezes jaars*, en tot nadere aankondiging alle nachten branden.

De toren heeft de gedaante eens afgeknotten kegels, en is roodachtig grijs van kleur.

Het brandpunt des lichts is 75 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven.

De *lichttoestel* is *lenticulair* van de *derde grootte*, naar het stelsel van *Fresnel*, vertoonende een *stilstaand licht van natuurlijke kleur*, hetwelk bij goed weder van het dek van een schip op 14 Engelsche mijlen afstand zigtbaar zal zijn.

De toren is 1134 ellen (yards) van den ouden toren geplaatst, in peiling Z. t. W.

6°. *Blussching van lichten in Amerika.*

Ten gevolge van veranderingen in de vaarwaters en havens, als anderzins, zullen de hieronder genoemde lichten *na den 1sten Augustus aanstaande* niet meer worden ontstoken.

St. Croix rivier,	lichttoren	*Maine.*
Prospect haven,	id.	id.
Beauchamp Point,	id.	id.
Kennebunk Pier,	id.	id.
Point Gammon,	id.	*Massachusetts.*
Prymes Hook,	id.	*New-York.*
Catskill Beach,	id.	id.
Barcelona,	id.	id.
Salmon rivier,	id.	id.
Cattaraugus,	id.	id.
Tucker's Beach,	id.	*New Yersey.*
Mispillion,	id.	*Delaware.*
Smith's Point,	id.	*Virginia.*
Ocracoke kanaal,	lichtschip	*Noord Carolina.*
Ninefeet Shoal,	id.	id.
Beacon-eiland,	lichttoren	id.
Mount Pleasant,	id.	*Zuid Carolina.*
Port Clinton,	id.	*Ohio.*
Clinton rivier,	id.	*Michigan.*
New Buffalo,	id.	id.
Round eiland,	id.	id.
Rock haven,	id.	id.
Chicago,	id.	*Illinois.*
Taylorsport,	id.	id.
Port Clinton,	id.	id.
Zuid Beacon, Milwaukie,	id.	*Wisconsin.*
Twin rivier,	id.	id.
Menasha,	id.	id.

Het licht op den *Shoalwater-baai-Lichttoren*, *Washington-Territorys* zal met 1°. *September aanstaande worden gebluscht.*

's Gravenhage, den 2den Augustus 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

Hertogdom *Limburg.*

AANBESTEDING.

Op Woensdag, den 7den September des jaars 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Heer Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat, in het zevende district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Maastricht, worden Aanbesteed:

de uitvoering van eenige veranderingen en herstellingen aan het gebouw van het Provinciaal Gouvernement te Maastricht.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg, te Maastricht, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemeld Hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Maastricht en bij den Ingenieur van Opstall aldaar.

De Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg,
van der Does de Willebois.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Eerste* trekking der *Vijfde* Klasse van de 239ste *Staats-Loterij*, op Maandag den 29sten Augustus 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 15080 een prijs van 1000 gulden.
» 6388 » » » 1500 »
» 16894 » » » 1000 »
» 7276 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

AANKONDIGING.

De Burgemeester der gemeente Numansdorp, gezegd Buitensluis, maakt bij deze bekend, dat de heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie hebben toegezonden:

a. een uittreksel uit den perceelsgewijzen kadastralen legger der gemeente; en

b. het plan betrekkelijk de onteigening van eigendommen, noodig tot het maken van een verdedigingswerk binnen deze gemeente;

dat die stukken ter Secretarie alhier ter inzage van een ieder zijn nedergelegd van den 29sten Augustus 1859 tot dat de na te melden Commissie hare werkzaamheden binnen deze gemeente heeft volbragt; alsmede dat eene Commissie uit heeren Gedeputeerde Staten, bijgestaan van den Eerstaanwezenden Ingenieur te Brielle, zich op Donderdag den 15den September aanstaande, des voormiddags tusschen 11 en 12 ure, in de Herberg het Wapen van Cromstrijen alhier, zal vervoegen, ten einde kennis te nemen van de bezwaren van belanghebbenden tegen de voorgenomen onteigening;

dat belanghebbenden worden opgeroepen om op de voormelde tijd en plaats de bezwaren, welke bij hen tegen het voorzegde plan mogten bestaan, in te brengen.

En zal deze bekendmaking, ter voldoening aan de voorschriften der wet van 28 Augustus 1851, regelende de onteigening ten algemeenen nutte (*Staatsblad* n°. 125), geplaatst worden in de *Nederlandsche Staats-courant* en in het *Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage*, en op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Numansdorp, den 27sten Augustus 1859.

De Burgemeester voornoemd,
A. Vlielander.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Acte, op den 18den Augustus 1859 ten overstaan van den te Montfoort gevestigden Notaris *H. A. Meenderink* verleden, is tusschen de Heeren *Jasper van der Bijl* Bz., te Zevenhoven, en *Leendert Sievers* te Montfoort, aangegaan eene Vennootschap tot uitoefening van het Marktveer van Zevenhoven op Amsterdam en Leyden, en vice versa, en het drijven van Handel in alle soorten van Granen, Zout, Zeep, Azijn, Lijnkoeken en andere dergelijke voorwerpen, onder de Firma van *J. van der Bijl & C°.*, voor eenen onbepaalden tijd, zullende aanvangen 1 September 1859. Ieder der Vennooten zal geregtigd wezen voor de Vennootschap te handelen en schuldvorderingen te ontvangen, doch tot het opnemen of ter leen geven van gelden zal de toestemming van beide Vennooten gevorderd worden.

Waarvan bekendmaking geschiedt ter voldoening aan Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

MAANDAG 29 AUGUSTUS 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 7/8	64 1/8	64 1/8
Dito dito	3	76 7/8	77	—
Dito dito	4	97 3/8	97 5/8	97 1/2
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	127 5/8	—	—
BELGIE. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	105 1/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	102 3/4	—	—
Dito 1840. . . .	4	85	—	—
Stieglitz.	4	—	—	—
Dito 1854. . . .	5	94 3/8	—	—
Dito 1855. . . .	5	101 3/8	101 1/2	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.		
SPANJE. Nieuwe 3% thans. . .	1 1/2	33 1/8	—
Amortisable. . .		—	—
Buitenlandsche .	3	—	—
Binnenlandsche .	3	42 1/16	42 1/8
PORTUG. Te Lond.	3	44 7/8	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852 . .	5	58 13/16	59 1/16
Dito Zilv. Nation.	5	63	63 1/8
Dito Zilver 1849–1854	5	76 1/4	76 3/8
Dito 1847–1852.	2 1/2	31 1/16	31 1/8
MEXICO. Londen.	3	—	—
GRENADA id. .	2 3/4	—	—
VENEZUELA id. .		—	—
Uitgestelde . . .		—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	95 1/2
Mexico			—
Dito	3	»	—
Spanje	1 1/2	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	—
Nat. Metalliek	5	»	—
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1/2	»	—
Credit Prost.			[illegible]

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.10
Fr. Créd. Mob.			822
Binnenl. Spanje	3	»	42 3/4
Spanje	1 1/2	»	—
Russische Spoorwegen .			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	[illegible]
Idem Nationaal			[illegible]
Wissel Londen.			[illegible]

Van Antwerpen is geene notering ontvangen.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.